

Az önkormányzati képviselő és polgármester választás számítógépes rendszerei

JELÖLTAJÁNLÁSOK ELLENŐRZŐ RENDSZERE

Felhasználói és üzemeltetői dokumentáció

4.4 verzió

Jelen dokumentáció az ORACLE8i és MS SQLServer adatbázis kezelőt futtató szerver számítógépre és PC windows-os kliens gépekre írt területi ill. helyi jelöltajánlás ellenőrző rendszer 4.4 verziójának folyamatos üzemeltetéséhez szükséges konkrét ismereteket tartalmazza.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
2. Az ellenőrző rendszer üzemeltetési feladatai.....	6
2.1. Az adatbevitel rendje	7
3. Installálás	11
4. Kezelési útmutató	13
4.1. Általános tudnivalók, az ajánlás ellenőrző rendszer indítása	13
5. A rendszer funkciói	15
5.1. Küszöbszámok	16
5.2. Jelölt adatok	16
5.2.1. Új felvitel	16
5.2.2. Módosítás	17
5.3. Ellenőrzés.....	17
5.3.1. Ajánlás ellenőrzés.....	17
5.3.2. Státuszmodosítás	18
5.4. Listakészítés	19
5.4.1. Statisztikai adatok.....	19
5.4.2. Ellenőrzésre utaltak	19
5.4.3. Rögzített ajánlások	20
5.4.4. Dupla ajánlások	20
5.5. Segédfunkciók	20
5.5.1. Adat küldés.....	20
5.5.2. Adat fogadás.....	20
5.5.3. Jelszó módosítás	21
5.5.4. Beállítások.....	21
5.5.5. Mentés.....	21
5.5.6. Törlés	21
5.6. Kilépés	21
M E L L É K L E T E K	23
Kísérő lap.....	25
Rövidítések, fogalmak	27

1. Bevezetés

Az ajánlások ellenőrzése az 1997. évi C. törvény 54.§ (1) értelmében az illetékes választási bizottság feladata. A 2006. évi önkormányzati választásokon a jelölt- és listaajánlások ellenőrzésére helyi és területi szinten kerül sor.

- a helyi szinten működő jelöltajánlás-ellenőrző rendszer elkészítése, mely a helyi személyiadat-és lakcímnnyilvántartás (továbbiakban: SZL) rendszerére, valamint a helyi névjegyzék-állomány adataira támaszkodik,
- a területi szinten működő jelölt- és listaajánlások ellenőrzésére alkalmas rendszer, mely a területi személyiadat-és lakcímnnyilvántartó rendszer, valamint a területi névjegyzékállomány adataira támaszkodik, és amely alkalmas a helyi jelöltajánlás-ellenőrzések funkcióinak ellátására,

A helyi szint az önkormányzati választások tekintetében települési, a területi szint megyei vagy fővárosi szintet jelent.

Településtípusonként illetve területi szinten a következő választásokhoz kapcsolódóan kell ajánlásokat ellenőrizni:

megyei jogú városnál, 10.000-nél több lakosú településeknél és fővárosi kerületeknél:

- polgármester
- egyéni választókerületi önkormányzati képviselő
- kisebbségi önkormányzati képviselő

10.000-nél kevesebb lakosú településeknél:

- polgármester
- kislistás önkormányzati képviselő

eKÖZIG ZRT.

4/2

7

- kisebbségi önkormányzati képviselő

területi szinten a megyei jogú városok kivételével

- 10.000-nél kevesebb lakosú településekhez tartozó megyei önkormányzati képviselő
- 10.000-nél több lakosú településekhez tartozó megyei önkormányzati képviselő
- fővárosban főpolgármester.

Az ellenőrzésnek az alábbi feltételekre kell kiterjednie az egyes ajánlások esetében:

- a számítógépes ellenőrzés a formailag megfelelő ajánlászelvevényekre történik,
- az ajánlónak az önkormányzati választásokon választójoggal kell rendelkeznie:
  - nagykorú (18. évét betöltött vagy házasságkötés révén),
  - magyar vagy bevándorolt státusú EU-s állampolgár,
  - nem szerepel a választójoggal nem rendelkező, nagykorú polgárok nyilvántartásában,
- az ajánlónak rendelkeznie kell a választástípusnak megfelelő választókerületben (településen, települési vagy fővárosi kerületi választókerületben, megyei választókerületben, illetve a fővárosban) lakó- ennek hiányában tartózkodási hellyel,
- az ajánlóra vonatkozó, szelvényen feltüntetett adatok megegyeznek-e a számítógépes nyilvántartás adataival,
- választípusonként egy választópolgárnak csak egy érvényes ajánlása lehet, ha a választópolgár egynél több jelöltet (vagy egy jelöltet többször) ajánlott, akkor valamennyi ajánlása érvénytelen,
- ha egy választópolgárt külön-külön ajánlottak független jelöltként illetve párt(ok) jelöltjeként is, az ajánlási szelvényeket összevonni nem lehet.
- megvan-e az adott jelölt tekintetében a törvényben meghatározott számú érvényes ajánlás.

A törvény rendelkezéseinek megfelelően, a következőket ellenőrzi a számítógépes szoftver:

- a jelölt személy választójogosult-e (nagykorú, magyar vagy bevándorolt EU-s állampolgár, aki nem szerepel a NESZA állományban),
- az illetőnek az adott választókerületben van-e a lakóhelye,
- az egy jelölt által leadott ajánlószelvények között nem szerepel-e ugyanazon személytől származó többszörös ajánlás.
- ugyanazon személy nem ajánlott e több jelöltet (az ellenőrzés hatókörén belül).

Az ellenőrzés alapja elsősorban a választókerület névjegyzéke. Jelöltet ajánlani azonban az ajánlószelvények kézhezvételét követően a választásokat megelőző 23. napig lehet, így a választópolgár adatai ebben az időszakban változhatnak.

A változás oka lehet, hogy a választópolgár

- még az ajánlás időszakában új lakcímre költözik,
- az új lakcímen -a régi lakcímén megkapott ajánlószelvény leadása ellenében- új ajánlószelvényt kap és ezzel ajánl,
- változik a családi és utóneve, stb.

Ezen változások ellenőrzéséhez szükség van a személyiadat- és lakcímnyilvántartás (SZL) adataira és ezen kívül bizonyos esetekben manuális ügyintézői tevékenységre is.

A számítógépes rendszer úgy készül, hogy segíti a választási irodák munkáját az ajánlási szelvények hitelesítésében.

A szoftver leírásán túl javaslatot teszünk a választási irodáknak a számítógépes rendszerrel kapcsolatos egyes teendőire is.

Az ajánlások ellenőrző rendszere az egyéni jelöltség feltételeit vizsgálja. A jelölt nyilvántartásba vételével kapcsolatos feladatok egy más rendszer kidolgozását teszik szükségessé.

2. Az ellenőrző rendszer üzemeltetési feladatai

Az önkormányzati választókerület jelöltjei összegyűjtik a jelöléshez szükséges mennyiségű ajánlószelvényt, s átadják a választási bizottság részére. A Bizottság a jelölt előtt megszámlolja az ajánlószelvényeket, s formai ellenőrzést végez:

- ki van-e töltve a jelölőre vonatkozó minden rovat

- (cím, személyi azonosító, aláírás)
- a jelöltre vonatkozó adatok egységesek-e, (ha a jelöltet független jelöltként és valamely pártjelöltként is ajánlották, az ajánlószelvényeket nem szabad összevonni),
  - a szelvények száma eléri e az előírt küszöbszámot.

Ha a formai ellenőrzés során valamilyen eltérést észlelnek, jelzik a jelöltnek vagy képviselőjének.

A bizottságnak három napon belül kell a jelölés nyilvántartásba vételéről döntést hozni.

Az átadott szelvényeket zárt, lepecsételt köteggben, biztos helyen kell őrizni.

A Választási Bizottság az ajánlószelvényeket ellenőrizteti. Az ajánlás ellenőrzés alapja a névjegyzék és a népességnylvántartás adatbázisa. A népességnylvántartó rendszer rendelkezik körzetadatokkal. A kapcsolódó adatbázisokban a címeken keresztül állapítható meg a választókerületbe tartozás.

2.1. Az adatbevitel rendje

Az ajánlószelvényeket a számítógépes rögzítéshez a kísérő lappal látják el, mely tartalmazza a jelölt/lista nevét, személyi azonosítóját, a választókerület megjelölését, az átadott ajánlószelvények darabszámát, az átadás időpontját, aláírását.

A jelölt adatainak felvitelekor a rendszer csomagszámot ad a jelölt ajánlószelvényeinek. Ezt a csomagszámot rá kell vezetni az ajánlószelvényeket kísérő lapra.

Számítógépes ellenőrzésre már csak a formailag elfogadott szelvények kerülnek.

A rögzítés során a gépkezelő kiválasztja, hogy melyik választástípus, település, választókerület jelöltjének az ajánlásait fogja ellenőrizni. A kiválasztás minden esetben a csomagszám és jelölt személyazonosító jel begépelésével történik a téves bevitel elkerülése miatt. Az ajánlószelvényről berögzíti a személyi azonosítót.

A program keresi az adott személyt a névjegyzék állományban, ha itt nem találja, akkor az SZL adatbázisban és javaslatával előkészíti a választást. A döntést az adatkezelő hozza meg az ajánlószelvény adatai, valamint a képernyőn megjelenő adatok összehasonlítása után, a felkínált lehetőségek egyikének elfogadásával.

Ha az ajánlószelvényen szereplő adatok megegyeznek a képernyőn megjelenő névjegyzék adatokkal (név, lakcímegegyezés), akkor a döntési javaslat elfogadható.

Ha az összehasonlításakor olyan eltérés tapasztalható, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy csak betű vagy számelírás történt, akkor az ajánlás elfogadható.

Eltérő adat esetén - ha a személy az SZL adatbázisban megtalálható - akkor az ott lévő aktuális adattartalom is megjelenik, és ennek alapján lehet a döntést meghozni. Vitás esetekben, amikor az adatfelvivő nem tud egyértelműen dönteni, az ajánlást ellenőrzendőnek minősítheti. A rögzítés során bármikor lekérhető az ellenőrzésre utaltak jegyzéke a későbbiekben leírtak szerint. A kinyomtatott listákra vonatkozóan ugyanazon biztonsági és tárolási előírásokat kell betartani, mint amit az ajánlószelvényekre a törvény előír.

Tévedés esetén lehetőség van a döntés módosítására.

A már ellenőrzött ajánlószelvényeket célszerű valamilyen jellel megjelölni (szignó, pipa, stb.), s az alábbi minősítési szempontok

- elfogadva,
  - ellenőrzésre továbbítva,
  - elutasítva
- szerint csoportosítani.

Egy jelölt ajánlásainak ellenőrzését követően minden esetben el kell készíteni a

- jelölt ajánlásaira vonatkozó statisztikai adatokat,
- az ellenőrzésre utaltak jegyzékét, és
- a dupla ajánlások jegyzékét.

Utóbbi tartalmazza azon személyek ajánlásait, akik több jelöltet, vagy egy jelöltet többször ajánlottak. Ezen a listán másik választókerület ajánlása is szerepelhet.

Ezt követően az ellenőrzésre továbbított szelvényeket fel kell dolgozni és a státusz módosítás funkcióval az ajánlás minősítését elfogadottá vagy elutasítottá kell tenni. Utána a statisztikát és a dupla ajánlások jegyzékét ismét el kell készíteni. A listákat csatolni kell a kísérlaphoz, s az ajánlószelvényekkel együtt a választási bizottsághoz vissza kell juttatni.

Az ellenőrzés során az adatok munkaállományban tárolódnak, mely adatait az ajánlószelvények megsemmisítésével egyidejűleg törölni kell. Az ellenőrzés során a rögzítés megszakítható és később folytatható.

A statisztikán jelölésre kerül, ha az elfogadott ajánlások száma nem éri el a szükséges küszöbértéket. Ebben az esetben pótlólag átadott ajánlószelvények feldolgozása megengedett.

Figyelem! Egy újabb jelölt ajánlásainak feldolgozásával -a dupla ajánlások miatt- egy már elfogadott jelölt ajánlásainak száma is küszöbérték alá csökkenhet, így a

statisztikát minden új csomag feldolgozását követően, minden jelöltre ellenőrizni kell, és fenti esetben a Választási Bizottságnak javasolni kell a jelölés megsemmisítését.

3. Installálás

A rendszert arra a gépre kell telepíteni - az adatbázisok felhasználása miatt - ahonnan az SZL adatbázisa elérhető, célszerűen a „Területi vagy Helyi Vizuál Regiszter” program mellé. A területi jelöltajánlás ellenőrző rendszer hálózaton keresztül távoli (okmányiroda székhely) település gépére is telepíthető. A működéshez az Oracle8 kliens program telepítése szükséges. A szükséges CD és a konfiguráláshoz szükséges paraméterek (IP cím, adatbázis elérés adatai, felhasználói név) a Közigazgatási Hivatal szakemberei számára állnak rendelkezésre. A helyi ajánlásellenőrző program az SZL adatbázist az önkormányzat helyi hálózatán keresztül éri el.

A jelöltajánlás-ellenőrző rendszer csak ellenőrzési célt szolgál, más rendszerek felé adatot nem közöl. A jelöltajánlások ellenőrző rendszerének állandó adatbázisai nincsenek, hanem a már meglévő területi SZL rendszerhez kapcsolódik, felhasználja továbbá a leszedett névjegyzék és az eltiltottak adatait. Munkaállományokból dolgozik a választás napjáig.

A jelöltajánlás-ellenőrző program telepítő csomagja a többi (pl. Helyi Vizuál Regiszter) programhoz hasonlóan standard windows installáló kit. A csomag a Közigazgatási Hivatalok hálózatán keresztül érhető el.

Az ajánlás-ellenőrző program kétféle felhasználót különböztet meg:

Rögzítő felhasználó: felviheti és ellenőrizheti a jelölteket, ajánlásokat, listákat készíthet.

Adatbázis adminisztrátor (csak Közigazgatási Hivatal dolgozója vagy helyi informatikus lehet): ez a felhasználó végezheti el az ajánlási állományok mentését, törlését és visszatöltését és a hozzáférési jogok beállítását.

4. Kezelési útmutató

4.1. Általános tudnivalók, az ajánlás ellenőrző rendszer indítása

Az ellenőrzés az AJANLONT (területi), AJANLONH (helyi) program indításával kezdődik. A program megkérdezi a kezelő azonosítóját és jelszavát. A program csak létező, a területi ill helyi népességnyilvántartó program (TREG,HREG) által ismert kezelői azonosítót fogad el. Új felhasználót felvenni, a régi jelszavát módosítani a TREG,HREG program Karbantartás, Technikai funkciók, Hozzáférési jogok beállítása menüpontjával lehet.

Az ajánlás ellenőrző rendszer induláskor elemi ellenőrzéseket végez az adatbázison, ez idő alatt a bejelentkező képet láthatjuk a képernyőn; majd bekéri a felhasználó azonosítóját és jelszavát.

Ha a felhasználónak engedélyezett a rendszer használata, a főmenü képe rajzolódik ki a képernyőre.

A képernyő felső sorában a főmenü egyes menüpontjait láthatjuk:

KÖSZÖBSZÁMOK
JELŐLT ADATOK
ELLENŐRZÉS
LISTA KÉSZÍTÉS
SEGÉDFUNKCIÓK

Az egérmutatót a főmenü oszlopon mozgatva az aktuális funkció szöveg megerősített színnel jelenik meg. A sorra klikkelve elindul a funkció végrehajtása, vagy újabb almenü jelenik meg.

A képernyő ablakon kitöltendő mezők között előre a TAB, vissza a SHIFT-TAB billentyűvel, vagy az egér pozicionálással közlekedhetünk.

Minden képernyőn szerepel a <Kilép> nyomógomb, amely a rendszer minden pontján visszalépést biztosít az előző szintre. A főmenüből a <Kilépés> gombot lenyomva lépünk ki a rendszerből.

Az „Ellenőrzés” menünél a képernyő felső részén annak a jelöltnek a neve és választókerülete íródik ki, akinek az ajánlószelvényeit éppen rögzítik, vagy akihez tartozó ajánlószelvény státuszát javítják.

5. A rendszer funkciói

Ebben a fejezetben a rendszer funkcióit a főmenü struktúráján keresztül mutatjuk be.

A választási munkacsoport az átadott ajánlószelvényeket jelötenként kötegetli. A számítógépes rendszerrel való hitelesítéshez kísérő lapot tölt ki.

Az ajánlószelvényről berögzített személyi azonosító alapján megtalált személy névjegyzék adatai megjelennek a képernyőn. A választójogi feltételeknek megfelelően felkínált javaslat segít a kezelőnek abban, hogy az ajánlószelvények adatait összehasonlítva a képernyő adataival, milyen döntést hozzon.

Döntési lehetőségek:

- elfogadva,
- ellenőrzésre továbbítva,
- elutasítva.

Amennyiben az ajánló személy a választójogi feltételek valamelyikének (nagykorú, vagy házasságkötéssel nagykorúvá vált, magyar állampolgár, lakóhelye a választókerületben van, NESZA-ban nem szerepel) nem felel meg, a program az elutasítva döntést javasolja, de az ellenőrzésre továbbítva mező is választható. Ha a jelölt a választójogi feltételeknek megfelel, a kezelő az elfogadva és az ellenőrzésre továbbítva lehetőségek között választhat.

Az **ellenőrzésre továbbítás** lehetősége azért adott minden esetben, mert előfordulhat, hogy a kezelő a rendelkezésére álló információk alapján (ajánlószelvény, kiírt adattartalom) nem tudja megállapítani az ajánlás jogosságát, vagy az ajánló és a képernyőn megjelenített személy azonosságát.

Ilyen esetek fordulhatnak elő például, ha a névjegyzék készítése után

- **a személy elköltözött** (ekkor a régi lakóhelyén még ajánlhat, de lehet, hogy az ajánlószelvényre már az új címet írta), vagy **választókerületen belül költözött**,
- **a személy a választókerület területére költözött**, de adatai nem találhatóak meg a választókerületben (sem a számítógépes névjegyzéken, sem a számítógépes népszerűségi nyilvántartásban nem szerepelnek, mert a nyilvántartásban a változás átvezetése még nem történt meg),
- **a személy neve megváltozott** (pl. házasságkötés révén, és az ajánlószelvényen már az új nevét tüntette fel),
- **a személy házasságkötés révén nagykorúvá vált** (ezáltal a neve is változhatott), ekkor a program kiskorúnak jelzi, s az ellenőrzés mindenképpen szükséges,
- **a személyt** nyilvántartási hiba következtében **utólag vette fel a jegyző** a névjegyzékre, a nyilvántartásban még nem, vagy választójoggal nem rendelkezőként szerepelt.

A fentiekén kívül költözéskor az ellenőrzés azért is indokolt, mert előfordulhat, hogy a személy régi vagy új lakóhelye más választókerületben van és ott is ajánlott, de ez a program segítségével nem, csak az illetékes jegyzővel történő egyeztetés alapján állapítható meg.

A jelölt ajánlászervényeire vonatkozó döntések munkaállományban tárolódnak, amelyről a rögzítés bármely szakaszában statisztikai kimutatás készíthető. A döntések az “Ellenőrzés-Státusz módosítás” menüpontban felülbírállhatók, illetve módosíthatók. Ez a lehetőség elsősorban azért adott, hogy az eredetileg ellenőrzésre továbbított ajánlások elbírálását követően a döntés eredménye bekerülhessen a rendszerbe. A köteg hitelesítésének befejeztével statisztikát kell nyomtatni, a kísérő laphoz kell csatolni, s az ajánlászervényekhez mellékelve vissza kell juttatni a választási bizottsághoz. **Az ajánlászervények átadásakor a statisztika nem tartalmazhat ellenőrzésre továbbított tételt.**

5.1. Küszöbszámok

A választási bizottság akkor fogadja el a jelölt indulását, ha az érvényes ajánlások száma eléri a törvényben meghatározott küszöbértéket. A küszöbértéket a választópolgárok száma alapján választástípusonként eltérően kell számolni, esetenként település mérettől is függ. A program a leszedett névjegyzék alapján automatikusan generálja a küszöbszámokat. Indokolt esetben lehetőség van a küszöbszám módosítására. Ehhez az adott település vagy egyéni választókerület választópolgárszámát kell módosítani. A módosítás eredményeként a választókerületekben érvényes küszöbértékek újraszámolódnak.

A képernyő bal oldalán megjelenő ablakban megjelennek azok a települések, melyeknek leszedett névjegyzéke van az adatbázisban. Egy település sorra kattintva megjelennek a polgármester választás és kislistás választás küszöbszámai. Számjegyet leütve lehetőség van a település választópolgárszámának átírására. A küszöbszámok a választók száma alapján újra számolódnak. A küszöbszámok letárolása csak a <Letárol> nyomógomb hatására történik meg. <Kilép> paranccsal az eredeti állapot áll vissza.

A 10000 lakosnál nagyobb települések vegyes választási rendszerben választanak önkormányzati képviselőket. A program a kialakított választókerületi struktúra alapján dönti el, hogy egy település ezen a módon választ. Ebben az esetben a település sorra duplán kattintva a jobb oldalon megjelennek a település egyéni választókerületei. A választópolgárok száma kerületenként módosítható az előbb leírtak alapján.

5.2. Jelölt adatok

A menüpontnál a jelöltre vonatkozó adatokat adjuk meg, melyek tájékoztató jellegűek, ellenőrzésre nem kerülnek. A rendszer minden felvitt jelölthöz csomagszámot képez, mely azt a célt szolgálja, hogy az ajánlás ellenőrzés folyamata megszakítható, illetve később folytatható legyen. Az ablakban megjelenő jelöltek listája a különböző oszlopokra kattintva átrendezhető.

A felvitt jelöltet (listát) kitörölni nem lehet. A név, jelölő szervezet, kisebbség mezők módosíthatók oly módon, hogy a választókerületben újra bevisszük a jelölt adatokat.

5.2.1. Új felvitel

Jelöltet felvinni csak a választástípus és település egyértelmű magadása után lehet.

Az <Új> nyomógombra a jelölt adatai ablak jelenik meg.

Először a jelölt/lista nevét kéri be a program. A begépelte név helyességét, valóságát nem vizsgáljuk. Az itt megadott adat szerepel majd a képernyő tetején, illetve az ajánlószevevények ellenőrzési statisztikáján. Ezt követően a jelölt személyi azonosítóját kell megadni. Megyei lista esetén itt a lista első emberének személyazonosító jelét kell megadni. A jelölő szervezet a megyei lista kivételével kötelezően kitöltendő (ha nincs támogató szervezet, a "független jelölt" megnevezésnek kell szerepelnie).

Végül a választókerület számát kell beírni.

A <Letárol> nyomógomb benyomására a program a jelölt adatokat megőrzi és a jelöltet egyedileg azonosító csomagszámot generál. A képernyőn megjelenő üzenet hívja fel a rendszer kezelőjének figyelmét arra, hogy a kísérő lapra a csomagszámot vezesse fel. Az ajánlószevevények ellenőrzésekor ezt a csomagszámot kell kiválasztani.

5.2.2. Módosítás

A jelöltek táblázatából ki kell választani a módosítani kívánt sort. A <Módosít> nyomógombra a jelölt adatai ablak jelenik meg. Az adatok közül csak a jelölt neve, jelölő szervezet, képviselt kisebbség mezők módosíthatók. Ha a jelölt felvitelekor a választókerület hibásan lett beírva, a jelölt nevét erre utalóan kell megváltoztatni (pl. HIBÁS 2), és a jelöltet újra fel kell vinni a helyes választókerület számmal. Ha a jelölthöz ajánlások is rögzítettek, minden lerögzített ajánlást „Rögzítési hibás” állapotúra kell változtatni.

5.3. Ellenőrzés

Az ellenőrzésre küldött ajánlószevevényeken szereplő adatokat össze kell hasonlítani a képernyőn megjelenő adatokkal. A választójogosultság feltételeinek megfelelően a program javaslatot ad a döntésre vonatkozóan, amely elfogadható, illetve felülbíráható. Amelyik ajánlószevevényről döntöttünk, arra vezessük fel a rögzítés elvégzésére utaló jelet (pipa, szignó).

5.3.1. Ajánlás ellenőrzés

Először a jelöltet kell kiválasztani, akinek az ajánlásait ellenőrizni kell. Ehhez be kell gépelni az TEVK számot és a csomagszámot, amely a jelöltet egyértelműen azonosítja. A csomagszámot a kísérő lap alapján kell beírni. Helyes összetartozó értékek beírása után a <Rögzítés> gombra kattintva a jelölt neve kiíródik az ablak felső részére. Hibás adat megadásakor „Nincs ilyen jelölt” hibaüzenetet kapunk.

A program először bekéri az ajánlószevevényen szereplő személyazonosítót. **Az azonosító begépelését a <TAB> billentyűvel fejezzük be.**

A személyi azonosító alapján a program megkeresi a választókerület névjegyzék állományában az ajánlást tévő személyt.

Ha megtalálja, kiírja az adatait a képernyőre. A gép kezelőjének össze kell hasonlítani a képernyőn látható adatokat az ajánlószevevényen lévővel. Ha az összehasonlításból látszik, hogy ugyanarról a személyről van szó, a személy szerepel a névjegyzékben, tehát választójogosult, a felkínált „Elfogadva” választási lehetőség elfogadható. (Ha a név vagy a

lakcím nem tökéletesen egyezik, de a rendelkezésére álló adatok alapján a kezelő azonosnak ítéli a személyt, akkor folytatni kell az ellenőrzést, és később eldöntheti, hogy elfogadja, vagy ellenőrzésre továbbítja az ajánlást.) Ha a személyi azonosítóhoz tartozó adattartalom az ajánlószelvényen szereplő név és címadatoktól teljesen eltér, akkor a kezelő eldöntheti, hogy elutasítja, vagy ellenőrzésre továbbítja az ajánlást. Az elutasított és ellenőrzésre továbbított szelvények később nem vesznek részt a dupla ajánlás vizsgálatban.

Ha az összehasonlítás során a személyt egyezőnek találják, de az adatok között eltérés mutatkozik, az ellenőrzendő mezőre lépve -ha a személy még szerepel az SZL nyilvántartásban- az adatbázis tartalma is kiíródik a képernyőre. Ugyanezt a segítséget akkor is megadja a program, ha a személyt eltérőnek találják.

Ha az eltérésről egyértelműen megállapítható, hogy betű elírásból vagy kihagyásból származik, az ajánlószelvény hitelessége szempontjából a rendszer által ajánlott döntést el lehet fogadni.

Ha a személy nem szerepel a névjegyzékében, de az adatbázisban megtalálható, a program ellenőrzi, hogy a választójogosultság feltételeinek az adott ajánló megfelel-e. Ennek alapján javaslatot tesz a döntésre.

Ha olyan személyi azonosítót rögzít a gép kezelője, amely ugyanezen, vagy más jelölt ajánlószelvényeinek egyikén már szerepelt elfogadottként, a rendszer ezt azonnal nem jelzi ki, az új ajánlás elfogadását megengedi, de a statisztika, illetve dupla ajánlások jegyzékének elkészítésekor ezek a tételek többszörös ajánlóként kerülnek kiírásra.

Ezekben az esetekben azonban az egyes ajánlások megkülönböztetése érdekében a képernyő alján kiírásra kerül, hogy az ajánlás az azonos személyi azonosítóhoz tartozók közül hányadik, s egyben figyelmeztet a program, hogy ezt a sorszámot az ajánlószelvényre a kezelő írja rá. **Figyelem! A sorszámot feltétlenül rá kell vezetni az ajánlószelvényre (jól látható módon, lehetőleg a személyi azonosító mellé), mert e nélkül az ajánlás minősítése (státusza) nem módosítható.**

5.3.2. Státuszmódosítás

A státuszmódosítás menüpontban a már rögzített ajánlások minősítése módosítható.

Először a jelöltet kell kiválasztani, akinek az ajánlásait ellenőrizni kell. Ehhez az ellenőrzéshez hasonlóan ki kell választani a választás típusát, települést, be kell gépelni az TEVK számot, csomagszámot és a jelölt személyazonosítóját, amely a jelöltet egyértelműen azonosítja. A csomagszámot a kísérő lap alapján kell beírni. Helyes összetartozó értékek beírása után a <Rögzítés> gombra kattintva a jelölt neve kiíródik az ablak felső részére. Hibás adat megadásakor „Nincs ilyen jelölt” hibaüzenetet kapunk.

A program bekéri az ajánlószelvényen szereplő személyi azonosítót és amennyiben egy személyi azonosítóval több ajánlás is rögzítésre került, akkor az azonos személyi azonosítón belüli sorszámot (3 jegyű). A sorszámot a rögzítés során a program javaslatára a kezelő kézzel kellett ráírja az ajánlószelvényre. Ez alól kivétel az elsőként bekerülő ajánló szelvény. Ezt a program a „001” sorszámmal látja el, és ezt a számot kell beírni, ha a program

sorszámot kér és a szelvényen nincs kézzel írt sorszám. **Az azonosító begépelését a <TAB> billentyűvel fejezzük be.**

Ezt követően a képernyőn kiírásra kerül az ajánló személyi azonosítója, az ajánlás sorszáma, valamint a lehetséges minősítések (a kurzor a jelenlegi minősítésen áll), melyekből a kívánt állapotot (Elfogadva, Ellenőrzendő, Elutasítva, Rögzítési hibás) ki lehet választani.

5.4. Listakészítés

A jelölt által átadott ajánlószelvények ellenőrzésének eredményéről statisztika illetve ellenőrző jegyzékek készíthetők. A rögzítés során ezek képernyőre bármikor lekérhetők.

Listák készítéséhez először a választástípust kell kiválasztani. A megjelenő jelöltek száma csökkenthető egy település kiválasztásával. A jelölt ablak az alatta látható nyomógombok segítségével település és jelölt név alapján is rendezhető.

A képernyő bal oldalán a csomagszám melletti négyzetben bejelölhető, hogy mely jelöltről vagy jelöltek ajánlásairól kérünk listát. A csomagszám előtt megjelenő „*” karakter azt jelenti, hogy a jelöltről még nem készítettünk statisztika listát. Ha a jelölthöz új ajánlást viszünk fel, vagy a csomaghoz tartozó ajánlást módosítunk, a „*” karakter újra megjelenik a sor elején. Hasonlóan van kezelve a többszörös ajánlások rögzítése és státusz módosítása is. Ha tehát egy befejezett ajánlási köteg ellenőrzése után a jelölt neve előtt a fenti jel megjelenik, újra le kell hozni az ajánlások statisztikai listáját.

A képernyő jobb oldalán kiválasztható, hogy milyen típusú listát akarunk. Statisztikai adatok, ellenőrzésre utaltak, rögzített ajánlások, dupla ajánlások listája készíthető el.

A listakészítés a <Listáz> nyomógombra indul. Nyomtatni a <Nyomtat> nyomógombbal lehet.

5.4.1. Statisztikai adatok

A jelölt által leadott és feldolgozott ajánlások számáról és minősítéséről nyújt információt a választási bizottság részére.

Az ajánlószelvények ellenőrzése végén célszerű a statisztikát elkészíteni és kinyomtatni. A választási bizottság ez alapján dönteni tud, hogy a jelölt által behozott hiteles ajánlások száma elérte-e a jelöléshez szükséges darabszámot. A listát minden jelölt ajánlásainak ellenőrzése után és az ajánlási időszak végén is le kell hozni, és ellenőrizni, hogy a duplán ajánlók miatt nem csökkent-e egy jelölt érvényes ajánlásainak száma a küszöbszám alá.

A munkaállományból a program elkészíti az ajánlószelvények ellenőrzési statisztikáját.

Az elkészült lista az AESTAT.LIS nevű lista állományban tárolódik.

5.4.2. Ellenőrzésre utaltak

A felvitt jelöltek közül be kell jelölni, hogy kinek (kiknek) az ajánlószelvényeiből akarjuk elkészíteni az ellenőrzésre továbbítottak listáját.

Az elkészült lista az AEELL.LIS nevű lista állományban tárolódik.

5.4.3. Rögzített ajánlások

A feldolgozott ajánlások tételes ellenőrzését teszi lehetővé a lista elkészítése. Miután teljes adattartalommal írja ki az addig feldolgozott tételeket, igen terjedelmes.

A felvitt jelöltek közül be kell jelölni, hogy kinek (kiknek) az ajánlószelvényeiből akarjuk elkészíteni a rögzített ajánlások listáját.

Az elkészült lista az AEROG.LIS nevű lista állományban tárolódik.

5.4.4. Dupla ajánlások

Az ajánlás ellenőrző rendszer a rögzített szelvények közül kiszűri azokat az elfogadott státuszú ajánlásokat, amelyek egynél többször fordulnak elő. A listát a AEDUP.LIS nevű állományban tárolja. A lista kinyomtatása után ellenőrizhető, hogy melyek azok a csomagszámok, amelyeknek a statisztikája a duplán ajánlók miatt változott. Ezekről célszerű ismételt elkészíteni a statisztika listát.

5.5. Segédfunkciók

A menüpontokat az első kivételével csak adatbázis adminisztrátor jogosultságú felhasználó futtathatja.

5.5.1. Adat küldés

Az ajánlások ellenőrzése, területi és helyi adatbázisokból történik. A dupla ajánlások országos szintű kiszűrése érdekében, az ajánlások ellenőrzését egy központi állományban kell ellenőrizni. A területi (AJANLONT) program ezt az ajánlások rögzítése közben elvégzi. Tekintve, hogy azon települések, melyek nem csatlakoznak a Közigazgatási hálózathoz, az országos szintű dupla ellenőrzést, csak adatfelküldéssel tudják végrehajtani. Így az adatküldés funkció csak a helyi programban érhető el. Az adatküldéshez meg kell jelölni a készítendő állományok helyét. Praktikusan közvetlenül egy külső adathordozóra érdemes írni az adatokat. Az adatküldés bármikor újra elvégezhető. Az elkészült adatokat minél hamarabb továbbítani kell a kijelölt adatfogadó felé.

5.5.2. Adat fogadás

Az adatküldés fejezetben leírtaknak megfelelően ez a funkció viszont csak a területi rendszert elérő (AJANLONT) programban érhető el. Az adatok fogadásához, a bejelentkezett felhasználónak rendelkezni kell az állományban szereplő összes település adatainak ajánlás ellenőrzés jogosultságával. A betöltés előtt e program ellenőrzi a küldött állományt. Ha az adatküldés korábbi a betöltött adatokhoz képest, a program, figyelmeztető üzenetet ad. Az adatok betöltését követően ellenőrizni kell, a betöltött települések statisztikáit. Az eredmény változhat, ha a betöltött adatok tartalmazzak az ország más településén berögzített azonos ajánló személyazonosítót.

5.5.3. Jelszó módosítás

Az ellenőrzést végző megmódosíthatja jelszavát. Először meg kell adni a régi jelszót. Ha a jelszó helyes, be kell gépelni az új jelszót kétszer egymás után. A két új jelszónak meg kell egyeznie. Ha a két jelszó egyezik, a RENDBEN gomb aktív lesz és letárolható az új jelszó.

5.5.4. Beállítások

Az ablak alján ki kell választani az adatbáziskezelő típusát, és az adatbáziskezelőnek megfelelően megválaszolni a hozzáféréshez szükséges kérdéseket. Jelen esetben a területi rendszer által használt Oracle adatbáziskezelőt kell választani. A TNS név mezőbe kell beírni azt a szerviz nevet, ami alapján a PC-n futó program eléri a szerver adatbázist. Ezt a szervizt az Oracle kliens szoftvert installáló személy definiálja. Az adatbázis eléréséhez be kell írni annak az Oracle felhasználónak a nevét és jelszavát, akinek a neve alatt a területi SZL adatbázis megkeletkezett.

A munka alkönyvtár mezőkben lehet kiválasztani azt a diszket, és alkönyvtárt, ahová a program által létrehozott listák íródnak.

A felinstallált nyomtatók közül ki kell választani azt, amelyen az elkészült listák kiíródnak.

Ha minden beállításunk rendben van, megnyomhatjuk a <Tárol> gombot.

5.5.5. Mentés

A mentés funkció csak akkor futtatható, ha mindenki kilépett az ajánlás-ellenőrző programból. Célszerű naponta futtatni. A mentés funkciót a területi rendszer SZLGEN programjából illetve a helyi rendszer „Karbantartások–technikai_funkciók–archiválás” menüpontból lehet elvégezni. A keletkezett fájlok archiválásáról, a fájl verziók megtartásáról a rendszergazdának kell gondoskodnia.

5.5.6. Törlés

Az ajánlószelvények megsemmisítésével egyidejűleg a munkaállományok tartalmát is törölni kell. A menüpont kiválasztásakor a törlési szándékot meg kell erősíteni.

Igen esetén az ajánlás ellenőrzés során rögzített állomány teljes tartalma törlődik. Ezért különös figyelmet igényel a menüpont indítása (erre csak a választási iroda vezetőjének engedélyével kerülhet sor).

5.6. Kilépés

Ezt a menüpontot akkor kell kiválasztani, ha az ajánlószelvények ellenőrzését megszakítjuk vagy befejezzük.

MELLÉKLETEK

Kísérő lap

Az ajánlási szelvények számítógépes ellenőrzéséhez

Választástípus: .....

Település/választókerület: .....

Egyéni választókerület száma: .....

A jelölt neve: .....

Jelölő szervezet(ek) neve
vagy "független jelölt": .....

Átadott szelvények száma: .....

Átadás időpontja: .....

.....
Átadó

.....
Átvevő

.....

Csomagszám: .....

Rögzítés befejezése:.....

.....
Átadó

.....
Átvevő

Rövidítések, fogalmak

OEVK	Egyéni választókerület
OEVB	OEVK választási bizottság
NESZA	választójoggal nem rendelkezők állománya
SZL	személyiadat- és lakcímnnyilvántartás

Megyei ellenőrző rendszer: a megyei SZL adatbázis mellett működő ellenőrzés.